

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.117
din 10 februarie 2009

PROGRAMUL
de dezvoltare a industriei electronice
pînă în anul 2015

Introducere

1. Realizarea cu succes a Strategiei de dezvoltare a industriei pe perioada pînă în anul 2015, care are ca obiectiv de bază crearea unui sector industrial tehnologic avansat, scientointensiv, eficient și competitiv, racordat la standardele europene, prevede elaborarea și realizarea programelor de susținere și dezvoltare a ramurilor/sectoarelor prioritare ale economiei naționale.

2. Una din direcțiile de creștere economică a Moldovei este dezvoltarea și promovarea industriei scientointensive, crearea noilor locuri de muncă prin atragerea investițiilor străine și autohtone, precum și exportul produsului intelectual.

3. Ingineria, tehnologiile, sistemele și dispozitivele electronice constituie domenii-cheie ale industriei moderne. Integrarea lor în sectorul real va asigura o creștere economică calitativă în toate sectoarele economiei țării. Prin evoluția sa exponențială, electronica va crea un nou mediu inovativ, cu abordări absolut noi privind principiile de funcționare a economiei și societății.

4. Nanotehnologiile, microelectronica și electronica sînt domenii ale științei și tehnicii, strict necesare pentru dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova. Ele includ totalitatea mijloacelor și metodelor de activitate umană necesare pentru elaborarea și producerea componentelor și tehnologiilor cu utilizarea ulterioară a acestora în dispozitive electronice, tehnica de calcul, automată și sisteme electronice pentru diverse ramuri ale economiei.

5. Programul de dezvoltare a industriei electronice pînă în anul 2015 (în continuare – Program) reprezintă un document de politici care stabilește instrumentele și acțiunile concrete ce urmează a fi implementate pentru asigurarea dezvoltării industriei electronice.

6. Prezentul Program este elaborat în conformitate cu următoarele documente strategice și de program ale Guvernului:

Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada pînă în anul 2015;

Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică”;

Strategia Națională de Dezvoltare a.a. 2008-2011;

Programul Național „Satul moldovenesc” (2005-2015);

Strategia Națională privind Politicile de Ocupare a Forței de Muncă pe anii 2007-2015;

Strategia de atragere a investițiilor și promovare a exportului pentru anii 2006-2015.

7. Producția de bază a industriei electronice va accelera dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale și va contribui la modernizarea utilajului și a tehnologiilor de fabricare, la ridicarea competitivității produselor industriale autohtone, majorarea volumului exportului și substituirea produselor importate.

8. Programul este elaborat pentru anii 2009-2015. Astfel, costurile, efectele și indicatorii de progres referitori la implementarea acțiunilor au fost evaluați cu diferite marje de eroare.

I. Analiza situației în industria electronică

1.1. Analiza situației industriei electronice în lume

9. În ultimele decenii ritmurile de creștere a producției și de dezvoltare a pieței electronice în lume s-au menținut la un nivel de peste 17%. În prezent, cota industriei electronice în economia țărilor dezvoltate este una dintre cele mai mari, fiind condiționată de următorii factori economici: nivelul de rentabilitate este de peste 30%, crearea unui loc de muncă în ramura vizată conduce la crearea a încă 4 în alte industrii.

10. În statele industrial dezvoltate industriei electronice i se acordă o atenție deosebită, fiind susținută prin elaborarea documentelor de politici de dezvoltare, punerea în aplicare a programelor de facilitare fiscală, suspendarea plăților pentru terenuri, introducerea în practică a amortizării accelerate a utilajului, crearea zonelor economice libere, a parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor tehnologice.

11. Experiența țărilor dezvoltate în domeniul electronicii demonstrează că perfecționarea producției și sporirea volumului acesteia se datorează, în primul rând, implementării și realizării programelor tehnico-științifice la nivel de stat, cu alocarea a circa 50% din investițiile solicitate din bugetul statului.

12. Anual, pentru implementarea și realizarea programelor de dezvoltare a industriei electronice în lume, și anume în țările dezvoltate, se investesc circa 20

mlrd. dolari SUA. Majoritatea companiilor producătoare de componente și produse electronice din lume investesc peste 10% din venit în realizarea programelor de implementare și însușire a noilor tehnologii, cercetări și elaborări de noi produse scientointensive.

13. Principalii factori și tendințe de dezvoltare a industriei electronice în lume sînt:

concurența dură pentru piețe și consumatori, condiționată de dezvoltarea rapidă a industriei electronice în multe țări, în special amplasarea producerii în țările Asiei de Sud-Est;

extinderea continuă a nomenclatorului, complexității funcționale a dispozitivelor și sistemelor electronice, utilizarea lor pe larg în toate domeniile economiei;

diminuarea continuă a prețurilor și costului de producție ale produselor electronice, majorarea cerințelor față de calitatea acestora;

oferirea unui spectru larg de servicii consumatorilor, bazate pe noi funcții ale mijloacelor electronice, dezvoltarea noilor direcții de utilizare a dispozitivelor și sistemelor electronice, crearea noilor tipuri de produse electronice, inclusiv în baza nanotehnologiilor;

accelerarea ritmului de renovare a utilajului și de elaborare și producere a produselor electronice.

1.2. Retrospectiva și situația actuală a industriei electronice în Republica Moldova

14. Evoluția industriei electronice în Republica Moldova are următoarele faze pronunțate: industrializarea (anii '60 – '80), deindustrializarea (anii '90) și perioada de tranziție (din anul 1991 – pînă în prezent).

15. De menționat că, industria electronică a fost creată în anii '80, cu infrastructura respectivă: sistem de pregătire a cadrelor, institute de cercetări științifice aplicative, producție și tehnologii moderne. Aceasta reprezenta o industrie scientointensivă, în care valoarea adăugată era asigurată preponderent de munca intelectuală, cu mici consumuri de materie primă și energetice.

16. Industria electronică era reprezentată de 20 de întreprinderi și institute de cercetări și proiectări de profil, amplasate în orașele Chișinău, Bălți, Bender, Tiraspol, precum și de filiale – în raioanele Briceni, Rîșcani, Basarabeasca, Hîncești, Dubăsari. La întreprinderile și institutele menționate erau încadrați în câmpul muncii peste 30 mii de persoane, dintre care în institutele de cercetări și proiectări – circa 4 mii.

17. Organizațiile din sfera științei și inovării au fost antrenate la elaborarea, proiectarea și producerea unui larg spectru de articole: circuite integrate digitale, avionică, senzori și traductori, diferite aparate de măsură, aparataj și sisteme complexe de navigație pentru nave militare (inclusiv submarine), civile, televizoare, diferite aparate de uz casnic, aparate de recepție, sisteme de telecomunicație (inclusiv prin satelit), sisteme electronice de pază etc.

18. Transformările radicale din ultimul deceniu în țară au influențat cardinal și starea de lucruri în industria electronică, atât sub aspect de producție, cât și cercetare-proiectare. Constituirea acestei industrii în complexul economiei naționale al republicii a fost concepută prin prisma complexului unic integral al fostei Uniuni Sovietice și, de regulă, partea de producție din republică era comutată la cercetarea-proiectarea din afară. La rîndul său, elementele de cercetare-proiectare din țară erau orientate la unități industriale din afara ei. Mai mult ca atât, partea cea mai impunătoare cu performanțe pregnante, atât în producția electronică, cât și în cercetarea electronică, a fost orientată spre complexul militar-industrial, iar electronica care „deservea” proiectarea și producția mărfurilor de consum era numai pe cale de a se constitui. Astfel, la începutul anilor 90 ai secolului trecut, ne-am pomenit în situația în care, avînd un potențial tehnico-științific impunător, industria moldovenească nu era în stare să proiecteze și să producă echipamente, dispozitive, produse electronice competitive cel puțin pentru anumite segmente ale pieței. Etapa aceasta, la faza ei inițială, se caracteriza prin ruperea relațiilor de colaborare economică atât între fostele republici unionale, cât și la nivel de agenți economici, prin majorarea prețurilor la resursele energetice, dispariția pieței comune, crearea spațiilor vamale naționale pe teritoriul statelor independente, devalorizarea rublei sovietice și trecerea la valuta națională, achitări reciproce în „barter” și, ca urmare – înrăutățirea situației economico-financiare a întreprinderilor. Drept rezultat, pe parcursul a mai bine de 10 ani, numărul angajaților în sectorul vizat al industriei a scăzut de la peste 30 mii la 2,4 mii, în prezent. Totodată, evident că s-a redus drastic și cota producției electronice tradiționale și a celei conexe.

19. În prezent, conform Clasificatorului genurilor de activitate (CAEM), industria electronică cuprinde următoarele genuri de activitate:

 fabricarea de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou (cod CAEM-30);

 producția de echipamente și aparate pentru radio, televiziune și comunicații (cod CAEM-32);

 producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și producția de ceasuri (cod CAEM-33).

20. În baza datelor statistice ale Biroului Național de Statistică (Anuarul statistic al Republicii Moldova, ediția 2007, precum și indicatorii principali ai industriei Republicii Moldova în ianuarie – decembrie 2007), în urma analizei

evoluției volumului producției fabricate în anii 2003-2007, în industria electronică, în 2007, s-a înregistrat cel mai mare volum de producție fabricată din ultimii 4 ani, în mărime de 407,9 mil. lei (anexa nr.1), ritmul de creștere a volumului producției fabricate fiind de 125% față de perioada respectivă a anului precedent (anexa nr.2), care se datorează activității în domeniul producerii de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice, producției de ceasuri etc. În anul 2007, ritmul de creștere a volumului de producție menționat a constituit 131% (anexa nr.2), atingând volumul de 328,7 mil. lei, iar în anul 2006 ritmul de creștere a fost de 223%, atingând 251,1 mil. lei.

21. Nivelul înalt al ritmului de creștere a volumului producției fabricate în industria electronică a atras după sine majorarea ponderii industriei în cauză în volumul total pe industrie de la 0,99% – în anul 2003 pînă la 1,91% – în anul 2007 (anexa nr.3).

22. Conform datelor statistice, potrivit situației de la 1 octombrie 2007, în industria electronică au activat 2337 persoane (anexa nr.4). Cea mai mare parte a personalului (1572 persoane) activează în domeniul producției de aparatură și instrumente medicale, de precizie și optice, producției de ceasuri etc., ceea ce constituie 67,2% din total personal.

23. În anul 2007 salariul mediu lunar în industria electronică a constituit 2577,9 lei. Cea mai mare valoare a salariului mediu lunar – 3078,7 lei a fost înregistrată în producția de echipamente și aparate de radio, de televiziune și comunicații.

24. Ritmul de creștere a salariului mediu lunar pe anii 2003-2007 s-a încadrat în limitele de 24-40% anual (anexa nr.4).

25. Rezultatele analizei demonstrează că rata de creștere a salariului în anul 2007 este mai mică decît rata de creștere a productivității muncii, care în anul de referință a constituit 91% față de anul 2006 (anexa nr.4). Pentru asigurarea corelației între acești indicatori, agenții economici sînt obligați să deruleze unele activități eficiente din punct de vedere economico-financiar și managerial.

26. În baza datelor statistice ale Biroului Național de Statistică privind exportul-importul Republicii Moldova pe anii 2006-2007, balanța comercială a fost negativă, din cauza pierderii unor piețe externe. În anul 2007 au fost importate produse electronice în valoare de 109,7 mil. dolari SUA (anexa nr.5), ceea ce constituie o creștere față de anul precedent cu 43%, iar valoarea exportului în aceeași perioadă a constituit 10,3 mil. dolari SUA, înregistrînd o descreștere cu 3% față de anul 2006. În urma analizei structurii

exportului/importului pe grupuri de mărfuri din industria electronică, în anul 2007 s-a înregistrat un deficit al balanței comerciale în valoare de 99,6 mil. dolari SUA, majorându-se cu 50% față de perioada precedentă (anexa nr.5).

1.3. Analiza SWOT

27. Puncte tari:

valoarea adăugată înaltă;
consumuri mici de materie primă și resurse energetice;
potențial de cadre calificate în domeniul tehnico-științific.

28. Puncte slabe:

lipsa unui program național de dezvoltare a ramurii;
calitatea redusă a produselor autohtone;
mijloace de producere fizic și moral depășite;
nivel insuficient de dezvoltare a transferului tehnologic;
nivel redus al schimbului informațional;
nivel scăzut al managementului în domeniul vizat;
insuficiența de cadre tinere și vârsta medie înaltă a personalului din ramură;
nivel scăzut de colaborare a întreprinderilor industriale cu institutele de cercetare de profil;
lipsa infrastructurii în elaborarea și promovarea tehnicii electronice noi;
lipsa instituțiilor și centrelor de proiectare.

29. Oportunități:

atragera investițiilor;
cooperarea interramurală și internațională;
crearea parcurilor industriale și a parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare, a centrelor inovaționale și de transfer tehnologic.

30. Riscuri:

acces redus al industriei la resursele financiare (investiții pe termen lung);
concurență nelocală;
migrația resurselor de muncă;
baza tehnico-materială insuficientă de pregătire a cadrelor.

II. Identificarea problemei

31. Problema de bază, examinată în cadrul prezentului Program, este lipsa unei industrii scientintensive, eficiente și competitive, care ar permite, în termene restrânse, să fie elaborate și produse mijloace și sisteme electronice competitive pe piețele internă și externă.

32. De rezultatul soluționării problemei menționate depinde eficiența măsurilor întreprinse în vederea dezvoltării tehnologice și a capacităților de producere, sporirii competitivității produselor și tehnologiilor autohtone în diferite ramuri ale economiei, precum și dinamica de creștere economică a țării.

33. Atingerea scopului identificat impune soluționarea suplimentară și a altor probleme care influențează direct dezvoltarea industriei electronice:

Susținerea insuficientă a procesului de cercetare-dezvoltare-inovare

În ultimul deceniu toate țările din spațiul european au început să acorde o importanță crescândă procesului de cercetare-dezvoltare-inovare, care, în comun cu educația, constituie factorul-cheie ce conduce la creșterea competitivității și productivității.

În scopul susținerii întreprinderilor industriale din sectorul electronic în vederea obținerii unui avantaj competitiv durabil, precum și pentru a micșora decalajele de dezvoltare a industriei menționate față de statele industrial dezvoltate, accentul se pune pe identificarea și reglementarea mecanismelor care asigură transferul tehnologic al rezultatelor cercetării-dezvoltării și inovării în economia națională, pentru a stabili pe termen lung legătura între sectorul de cercetare-dezvoltare-inovare și industrie.

Totodată, în acest scop, accentul se va pune pe crearea parcurilor industriale și științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare, care au destinația de bază să accelereze dezvoltarea social-economică a anumitor regiuni ale țării prin: a) atragerea de investiții autohtone și străine; b) implementarea de tehnologii moderne și inovaționale; c) dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii; d) aplicarea unor practici avansate de management; e) crearea locurilor noi de muncă; f) valorificarea pe piața internă și cea externă a realizărilor cercetării și inovării; g) atragerea de noi agenți economici și de investiții în cercetare și învățământ; h) orientarea organizațiilor din sfera științei și inovării spre necesitățile pieței interne și externe, stimularea inițiativei acestora în atragerea de noi resurse financiare; i) stimularea agenților economici privați în vederea participării active la dezvoltarea și valorificarea rezultatelor cercetării și inovării, prin crearea de noi mărfuri și servicii; j) dezvoltarea potențialului științific, tehnologic și economic la nivel regional etc.

În vederea atingerii obiectivelor trasate, vor fi create condiții optime pentru desfășurarea activității parcurilor industriale și științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare prin asigurarea lor cu infrastructură tehnică și de producție de către stat și/sau investitorii privați, precum și prin prestarea de servicii, inclusiv publice.

Volumul insuficient al investițiilor străine directe în industrie

Investițiile străine directe constituie o sursă de capital, de know-how, tehnologii, de sporire a abilităților manageriale și care stimulează creșterea

economică. Actualmente, investitorii preferă să aloce mijloace financiare în sectoarele cu un ritm rapid de recuperare a acestora. Cele mai mari investiții sînt îndreptate spre comerțul cu ridicata și amănuntul, industria prelucrătoare, în special industria alimentară și a băuturilor, sectoarele energetic, transport și comunicații.

Astfel, în viitorul apropiat este necesar de a îmbunătăți capacitatea de absorbție a investițiilor străine directe în complexul industrial, în special în ramurile orientate spre export, ceea ce va permite: crearea mediului concurențial și sporirea competitivității producției industriale autohtone; implementarea la întreprinderile industriale a noilor tehnologii performante și inovaționale.

Pentru îmbunătățirea mediului investițional al țării, este necesar de a promova imaginea pozitivă a Republicii Moldova prin realizarea unor materiale și acțiuni promoționale destinate atragerii investițiilor străine, în conformitate cu practica internațională, oferirea altor stimulente investitorilor decît cele fiscale etc., precum și fondarea întreprinderilor mixte în baza activelor autohtone, întreprinderilor cu capital străin, inclusiv privind organizarea producerii sub branduri bine cunoscute, elaborarea și promovarea proiectelor investiționale respective.

Insuficiența forței de muncă calificate

De menționat că, problema vizată are două componente: insuficiența cadrelor muncitorești calificate și vîrsta medie avansată a angajaților (aproximativ 50 ani).

În acest caz se impune:

- a) asigurarea unei mai mari flexibilități a forței de muncă prin creșterea gradului de calificare, perfecționare și specializare a acesteia, astfel încît să se poată obține o echilibrare a cererii și ofertei pe piața forței de muncă;
- b) acordarea unei atenții deosebite pregătirii specializate, în strînsă colaborare între instituțiile de învățămînt și întreprinderile industriale, în scopul adaptării forței de muncă la necesitățile industriei în cadre calificate;
- c) elaborarea și implementarea noilor instrumente privind motivarea personalului, care vor permite diminuarea fluctuației angajaților, precum și atragerea forței de muncă tinere în complexul industrial;
- d) orientarea eforturilor spre calitatea studiilor superioare, nu spre cantitatea lor;
- e) armonizarea normelor de muncă cu cele europene.

Baza tehnologică și materială insuficientă de pregătire a cadrelor

Pentru pregătirea cadrelor calificate, instituțiile de învățămînt superior și cele de profil se confruntă cu problema insuficienței bazei tehnologice și materiale de pregătire a cadrelor.

Muncitorii și tehnicienii sînt pregătiți în baza unui echipament învechit și nu pot face față cerințelor întreprinderilor care sînt dotate cu utilaje performante.

În multe cazuri se impune reinstruirea ulterioară a specialiștilor în cadrul întreprinderii.

Această problemă poate fi soluționată prin:

a) reutilizarea școlilor profesionale cu utilaje moderne din surse bugetare, granturi externe și donații acordate întreprinderilor beneficiare de cadre;

b) introducerea sistemului de orientare profesională în școlile de cultură generală etc.

III. Obiectivele specifice și sarcinile principale ale Programului

34. Realizarea obiectivelor prezentului Program va permite atingerea obiectivelor stipulate în Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada pînă în anul 2015 și va contribui la dezvoltarea economică durabilă a Republicii Moldova, la creșterea bunăstării populației și la diminuarea nivelului migrațional.

35. Principalele obiective specifice ale prezentului Program sînt următoarele:

atingerea în anul 2015 a ponderii producției industriei scientintensive și tehnologic avansate de pînă la 2% din volumul total al producției industriale;

asigurarea ritmului de creștere a volumului producției electronice cu 16-18% anual;

asigurarea ritmului de creștere a volumului exportului producției electronice cu 16-18% anual;

intensificarea procesului de proiectare a noilor tehnologii și produse și însușirea lor în producție;

organizarea producției microelectronice, implementarea sistemelor de producere ecologic pure, reducerea consumurilor de energii și materie primă, și, respectiv, formarea premiselor de însușire a nanotehnologiilor;

crearea condițiilor atractive pentru investițiile străine și autohtone în capitalul fix al întreprinderilor industriei electronice;

crearea noilor locuri de muncă înalt motivate în industria electronică și creșterea atractivității muncii în domeniul vizat;

eficientizarea producerii în baza sporirii productivității muncii și utilizării pe larg a metodelor avansate de organizare a muncii și a producerii.

IV. Direcțiile prioritare de dezvoltare a industriei electronice

36. Luînd în considerare tendințele dezvoltării industriei electronice în lume, rezultatele analizei economice și dezvoltării acestei ramuri în Republica Moldova, prioritățile strategice ale cercetării-dezvoltării pentru anii 2004-2010, precum și direcțiile strategice ale activității din sfera științei și inovării pentru anii 2006-2010, au fost stabilite direcțiile prioritare de cercetare-producere, ceea

ce va contribui la dezvoltarea industriei electronice. Astfel, se preconizează elaborarea și însușirea în producere a următoarelor articole: dispozitive și echipamente electronice pentru telecomunicații, transport, energetică; electronică industrială și agroindustrială, electronică de uz casnic, componente și dispozitive pentru aceasta, de asemenea, electronică pentru medicină; aparate și dispozitive de control, măsurare, diagnosticare și supraveghere; componente electronice, articole microelectronice și nanotehnologice.

V. Etapele și termenele de implementare a Programului

37. Realizarea prezentului Program se va efectua într-o perioadă de 7 ani (anii 2009-2015) și se va desfășura în două etape.

38. Etapa I (anii 2009-2011): perfecționarea și modificarea legislației în vigoare pentru îmbunătățirea mediului de afaceri; asigurarea reutilării, modernizării și automatizării procesului de producere; elaborarea și lansarea în producție a noilor produse electronice; implementarea și însușirea noilor tehnologii; asigurarea creșterii competitivității produselor și serviciilor industriale; susținerea și dezvoltarea procesului de inovații și transfer tehnologic; formarea clasterilor, a parcurilor industriale și științifico-tehnologice care ar include și centre de proiectare, cu participarea structurilor private și organizațiilor din sfera științei și inovării (Institutul de Inginerie Electronică și Tehnologii Industriale, Institutul de Fizică Aplicată etc.); elaborarea mecanismului de informare reciprocă a agenților economici asupra posibilităților tehnice și tehnologice ale acestora pentru crearea premiselor de cooperare interramurală și elaborarea paginii web.; atragerea unui volum cât mai mare de investiții etc.

39. Etapa II (anii 2012-2015): accentul se va pune pe perfecționarea tehnologiilor și majorarea volumului vânzărilor datorită elaborării și lansării în producție a noilor produse electronice atât simple cât și complexe bazate pe noi principii de funcționare, precum și pe nanotehnologii, nanomateriale etc.

VI. Planul de acțiuni

40. La elaborarea Planului de acțiuni privind realizarea Programului de dezvoltare a industriei electronice până în anul 2015 (anexa nr.6) s-a ținut cont, în primul rând, de factorii și tendințele de dezvoltare a industriei electronice în lume, de direcțiile prioritare de dezvoltare a industriei electronice în țară și de rezultatele analizei situației actuale a sectorului vizat.

41. În acest context, Planul prevede un șir de instrumente și mecanisme care vor permite implementarea și realizarea prezentului Program.

Atragerea investițiilor

Un rol important în ameliorarea climatului investițional îi revine pieței resurselor investiționale. Extinderea surselor de mijloace investiționale, precum și facilitarea accesului la acestea pentru întreprinderile industriale vor fi asigurate prin:

perfecționarea cadrului normativ în vigoare în scopul sporirii atractivității investiționale și întreprinderea măsurilor pentru atragerea asistenței tehnice externe;

elaborarea bazei legislative pentru crearea și dezvoltarea structurilor de susținere financiară a activității inovaționale (fondurilor de investiții de tip companii investiționale) etc.

Promovarea producției autohtone pe piețele internă și externă va fi asigurată prin:

promovarea produselor electronice autohtone competitive; organizarea expozițiilor și altor manifestări promoționale, cu participarea agenților economici din industria electronică;

elaborarea și publicarea unor materiale analitice privind piețele de perspectivă pentru export și extinderea posibilităților de penetrare a acestora.

Formarea potențialului de cadre calificate

Dobândirea cunoștințelor, pregătirea specialiștilor care, din punct de vedere calitativ, să corespundă cerințelor pieței, existența cadrelor muncitorești cu un grad înalt de instruire și calificare reprezintă factorii de importanță majoră pentru întreprinderile din toate ramurile, dar îndeosebi aceasta este necesar pentru elaborarea și lansarea în producere a produselor sciointensive și tehnologic avansate. În acest scop, se prevede realizarea următoarelor măsuri:

elaborarea planurilor de reciclare și formare continuă a cadrelor în scopul ridicării nivelului profesional al lucrătorilor, atragerii tinerilor specialiști;

elaborarea și implementarea unui sistem eficient de formare continuă a specialiștilor și managerilor de diferite niveluri de la întreprinderi;

coordonarea planurilor și programelor de formare profesională a specialiștilor de diferite niveluri, conform necesităților și recomandărilor agenților economici etc.

Susținerea și dezvoltarea procesului de inovare, transfer tehnologic și producere

La ora actuală, tehnologiile tradiționale nu mai pot face față noilor cerințe de valorificare a tuturor resurselor potențiale de materii prime, de realizare a unor procese compatibile cu conceptele ecologice moderne, de micșorare substanțială a consumurilor de energie, de realizare a unor produse care să răspundă tuturor cerințelor standardelor mondiale.

Sunt necesare noi tehnologii, procese, idei etc. În acest context, Planul cuprinde un șir de acțiuni care vor stimula procesul de cercetare-dezvoltare în domeniul electronic și vor asigura crearea condițiilor favorabile pentru implementarea realizărilor științei și tehnicii în producția industrială, cum ar fi:

promovarea unei politici active în domeniul susținerii activității inovatoare, inclusiv prin granturi internaționale;

orientarea cercetărilor științifice spre necesitățile sectorului real și direcțiile de perspectivă ale industriei;

susținerea procesului de consolidare și cooperare (crearea clusterelor, parcurilor industriale și științifico-tehnologice, centrelor inovatoare și de transfer tehnologic) între agenții economici și institutele de cercetare, pentru elaborarea, fabricarea și promovarea produselor electronice competitive etc.

42. Controlul și evaluarea îndeplinirii măsurilor planificate în prezentul Program vor fi efectuate de Ministerul Economie și Comerțului – coordonator al Programului.

Raportarea despre rezultatele implementării Programului se va efectua semestrial de către Ministerul Economiei și Comerțului în baza rapoartelor prezentate de organizațiile implicate.

43. Programul are caracter interramural și realizarea lui va conduce la dezvoltarea tuturor ramurilor industriale care utilizează, pentru desfășurarea activității, produse și sisteme electronice de înaltă performanță. Executanți ai prezentului Program vor fi instituțiile abilitate/interesate, precum și organizațiile de cercetare, cercetare-producere și producere.

VII. Sursele potențiale de finanțare a programului

44. Finanțarea măsurilor preconizate se va efectua din bugetul de stat, în limita mijloacelor prevăzute în aceste scopuri, și/sau din alte surse, conform anexei nr.6 la prezentul Program.

45. Mijloacele din alte surse vor fi asigurate din credite bancare, împrumuturi, fonduri de inovații, granturi, investiții, precum și din resursele proprii ale întreprinderilor din domeniu, obținute sub formă de profit, cele care provin din amortizare, arendă, emiterea acțiunilor etc.

46. Mijloacele financiare preconizate vor fi orientate spre reutilizarea, modernizarea și automatizarea procesului de producere, elaborarea și lansarea în producție a noilor produse electronice, implementarea și însușirea noilor tehnologii, susținerea și dezvoltarea procesului de inovații și transfer tehnologic etc.

VIII. Rezultatele scontate

47. Realizarea acțiunilor stipulate în prezentul Program va conduce:

1) la nivel macro:

la creșterea valorii produsului intern brut;
la creșterea volumului producției livrate atât pe piața internă, cât și pe cea externă;
la satisfacerea la maximum a pieței interne cu mărfuri autohtone;
la crearea unei industrii tehnologic avansate, scientointensive, eficiente și competitive, racordată la standardele europene;

2) la nivel micro:

la asigurarea înnoirii mijloacelor fixe și crearea condițiilor favorabile pentru implementarea și însușirea proceselor de producție și tehnologiilor performante;
la însușirea procesului de producere a unui nomenclator larg de produse electronice;

3) în sfera economico-socială:

la crearea noilor locuri de muncă la întreprinderile din industria electronică, majorarea numărului de personal tehnico-științific, creșterea cererii de personal tehnico-științific calificat, atragerea cadrelor tinere și oamenilor de știință care vor contribui la îmbunătățirea calitativă a structurii personalului;
la ridicarea nivelului de trai al populației datorită intelectualizării societății și extensiunii posibilităților de utilizare a produselor electronice și sistemelor informaționale.

IX. Indicatorii de progres și performanță

48. Efectul economic așteptat în urma realizării prezentului Program se caracterizează prin următorii indicatori:

Indicatorii de progres și performanță	Sarcina
Ponderea producției industriei electronice în volumul total al producției industriale	pînă la 2%
Ritmul anual de creștere a volumului producției	16 – 18%
Ritmul anual de creștere a exportului producției	16 – 18%
Ritmul anual de creștere a productivității muncii	15– 17%
Ritmul anual de creștere a numărului de angajați	0,8 – 1%

49. Majoritatea indicatorilor de progres și performanță din industrie sînt armonizați cu indicatorii de creștere și cu scopurile de dezvoltare a industriei în

ansamblu, prevăzute de Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada pînă în anul 2015.

50. Toți indicatorii menționați sînt reflectați în rapoartele statistice ale întreprinderilor industriale, care se publică în anuarele statistice ale Republicii Moldova. Datorită acestui fapt, va fi asigurată transparența monitorizării procesului de realizare a prezentului Program.

X. Monitorizarea și evaluarea

51. Monitoringul asupra procesului de implementare a acțiunilor prevăzute în prezentul Program, precum și asupra rezultatelor reale va fi efectuat la nivel național, fiind orientat la maximizarea efectelor scontate.

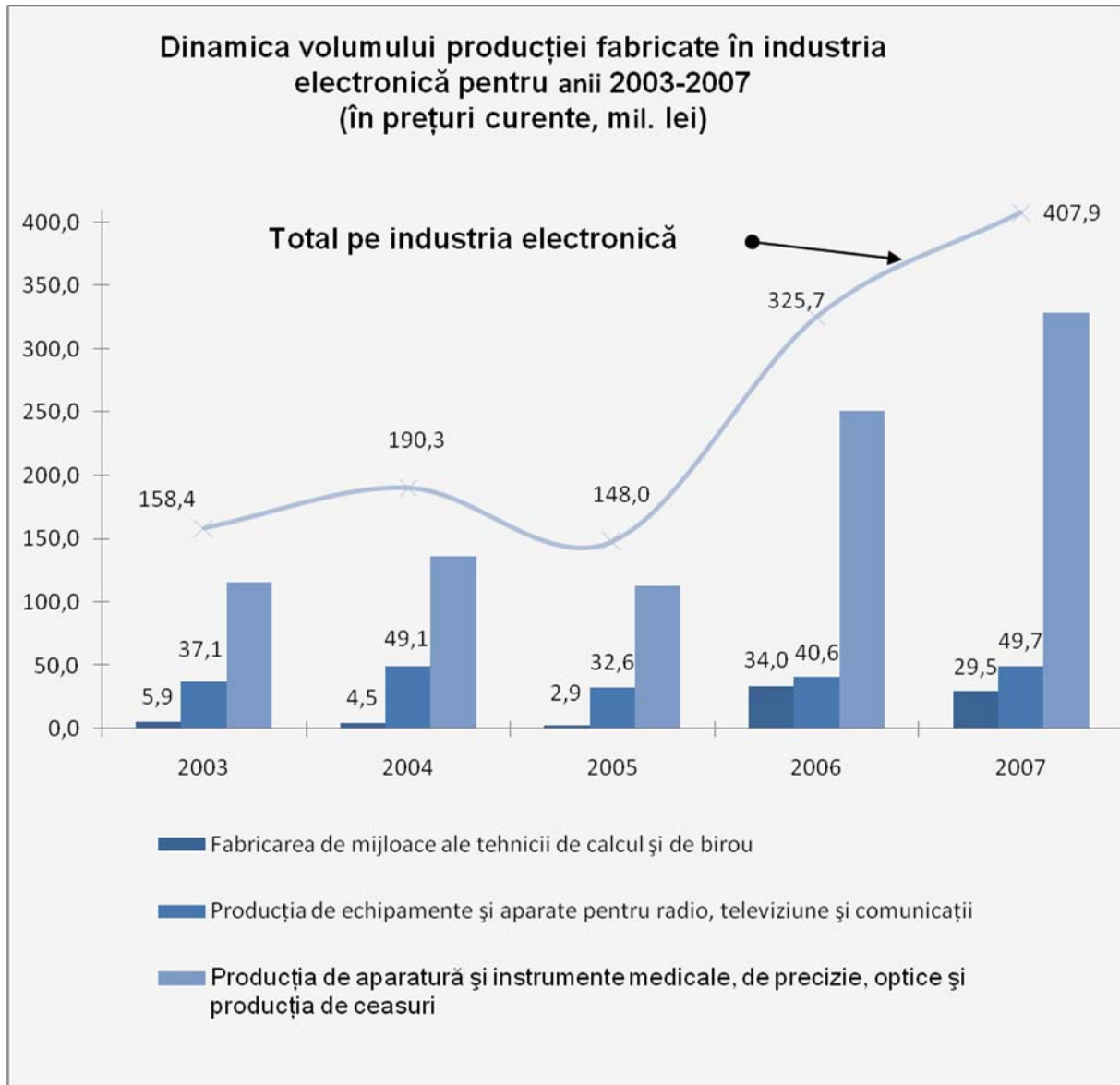
52. Evaluarea realizării/nerealizării prezentului Program va fi efectuată prin compararea periodică a indicatorilor de progres și performanță curenți cu indicatorii scontați.

53. Calcularea și compararea periodică a indicatorilor de creștere în timp (volumul producției fabricate, al exportului etc.) se vor efectua atît pentru fiecare perioadă de gestionare în comparație cu perioada similară precedentă (trimestru, semestru, 9 luni, an), cît și în mod cumulativ, luînd drept bază de comparație anul 2005. Abordarea cumulativă va obiectiviza evaluarea rezultatelor obținute grație realizării Programului pe toată perioadă expirată a acțiunii acestuia.

54. Evaluarea progresului în realizarea prezentului Program se va efectua atît pentru industria electronică în întregime, cît și pentru fiecare subramură a ei (codurile CAEM 30, 32 și 33). Aceasta va da posibilitate de a studia factorii și tendințele structurale în activitatea ramurii.

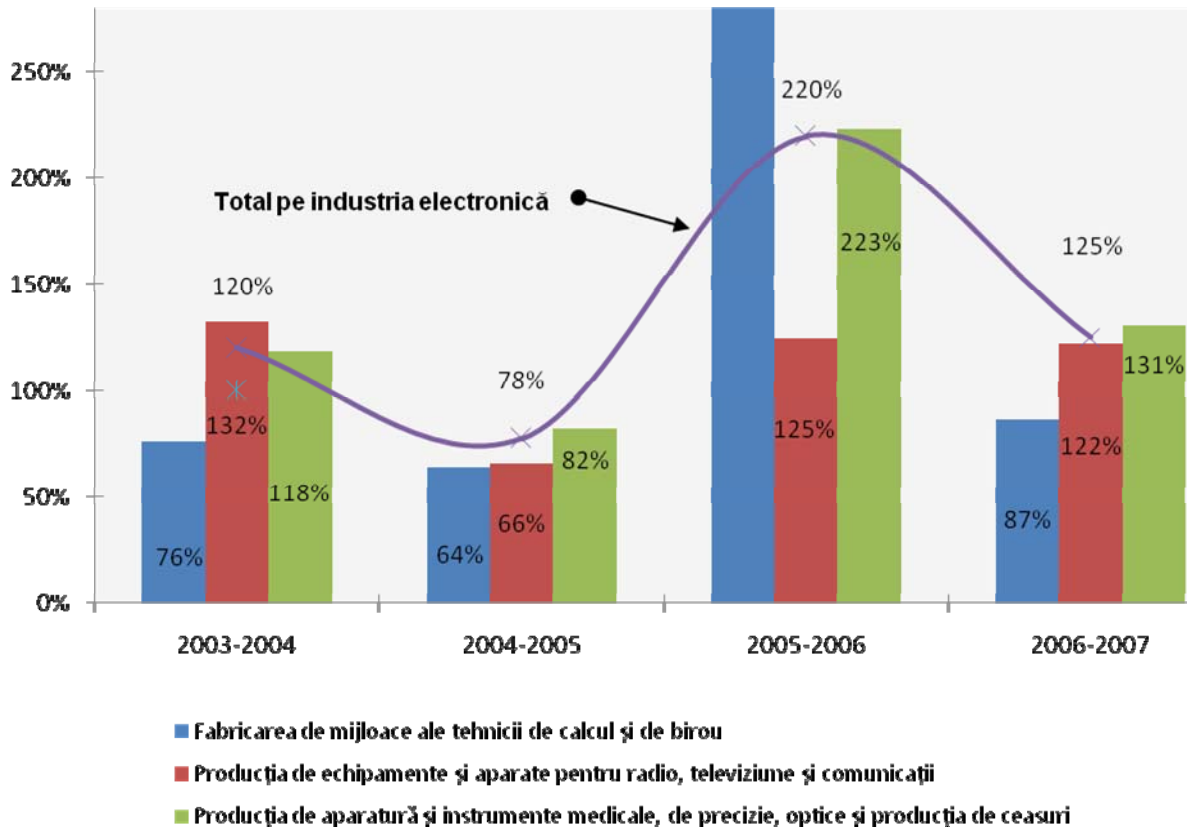
55. Astfel, vor fi create premisele informaționale pentru gestionarea concretă a realizării Programului și, după caz, pentru modificarea acțiunilor de program și organizarea îndeplinirii acestora.

Anexa nr.1
la Programul de dezvoltare a industriei
electronice pînă în anul 2015

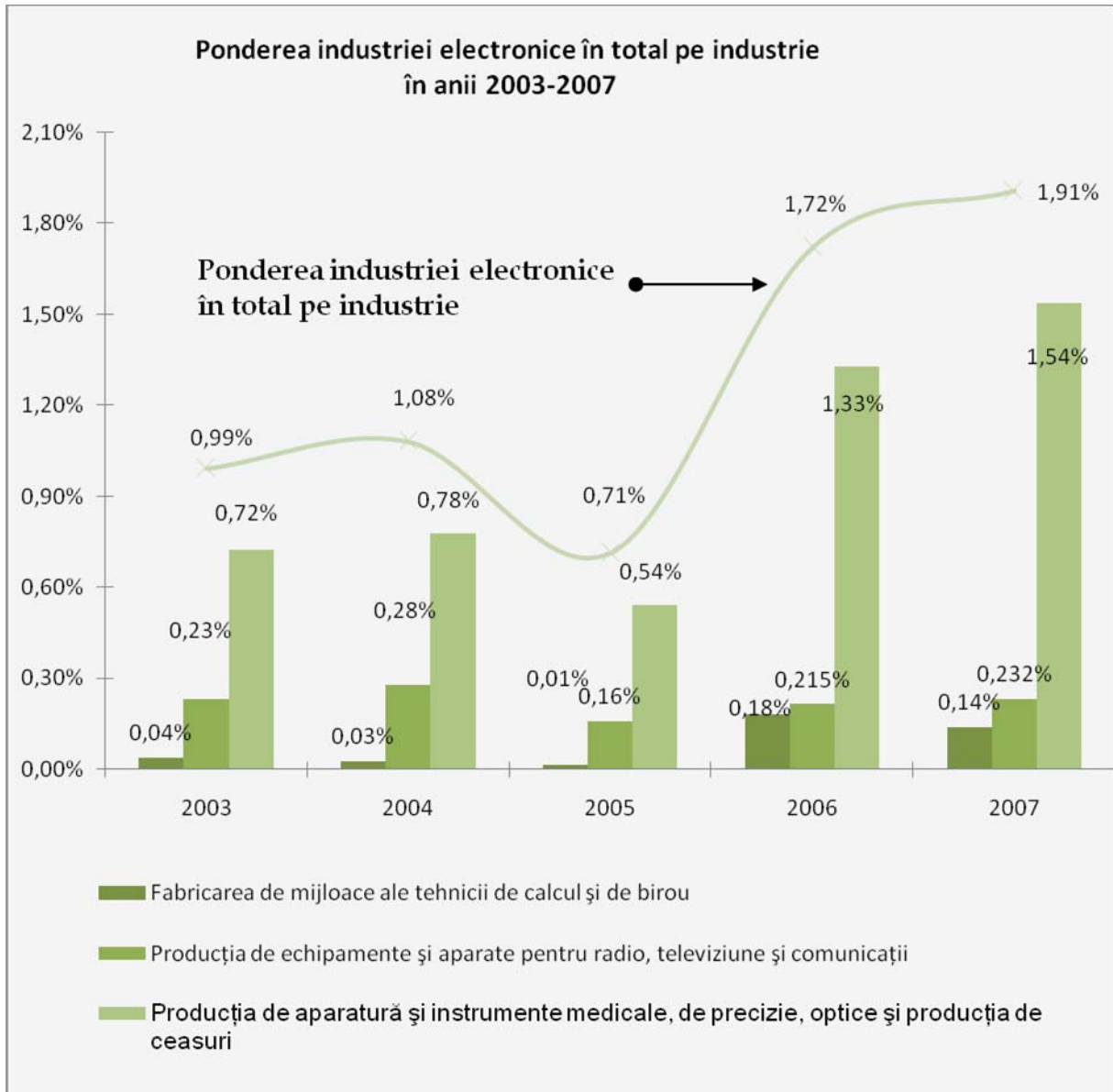

Anexa nr.2
la Programul de dezvoltare a industriei
electronice pînă în anul 2015

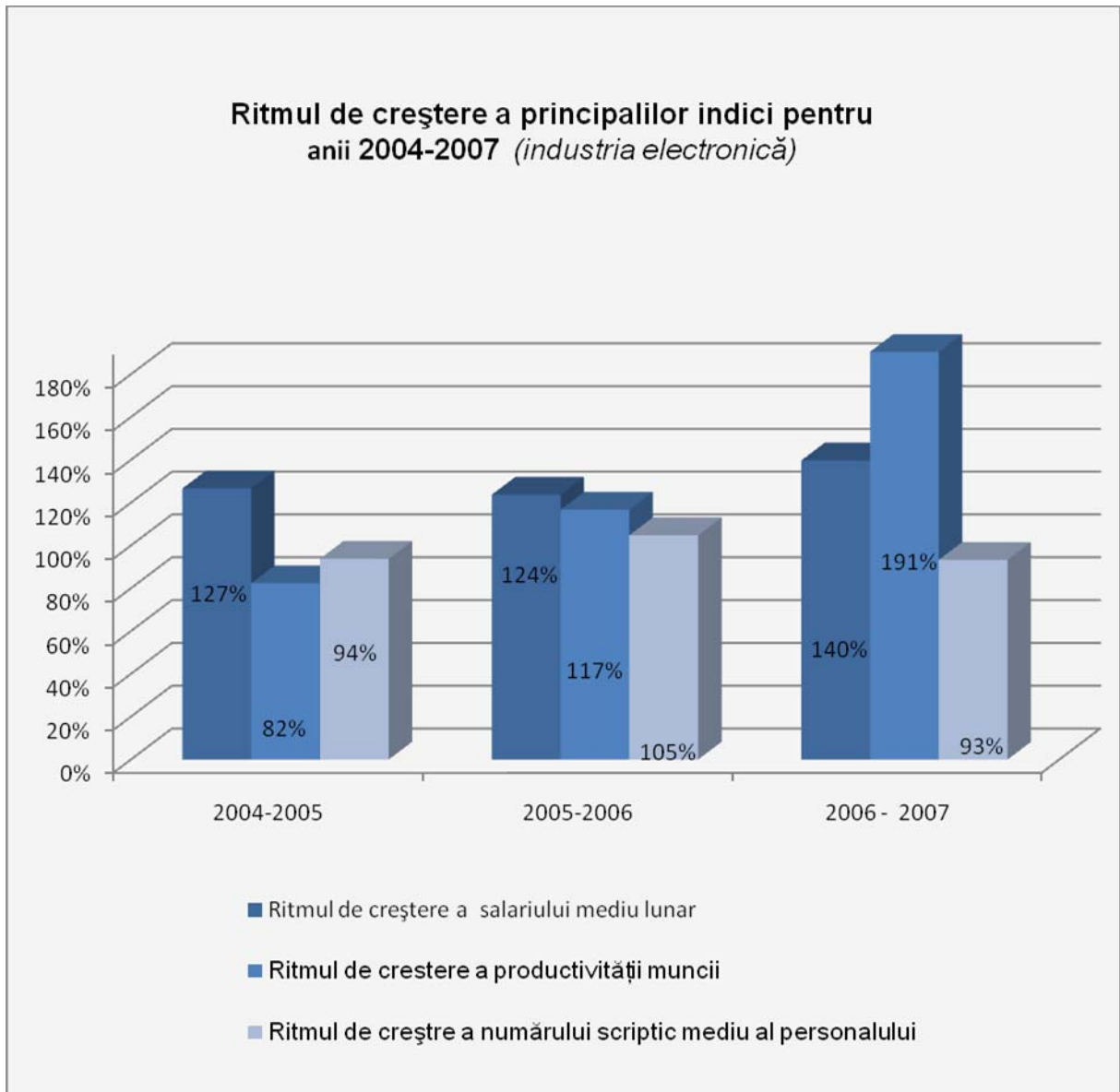
Ritmul de creștere a volumului producției fabricate, %

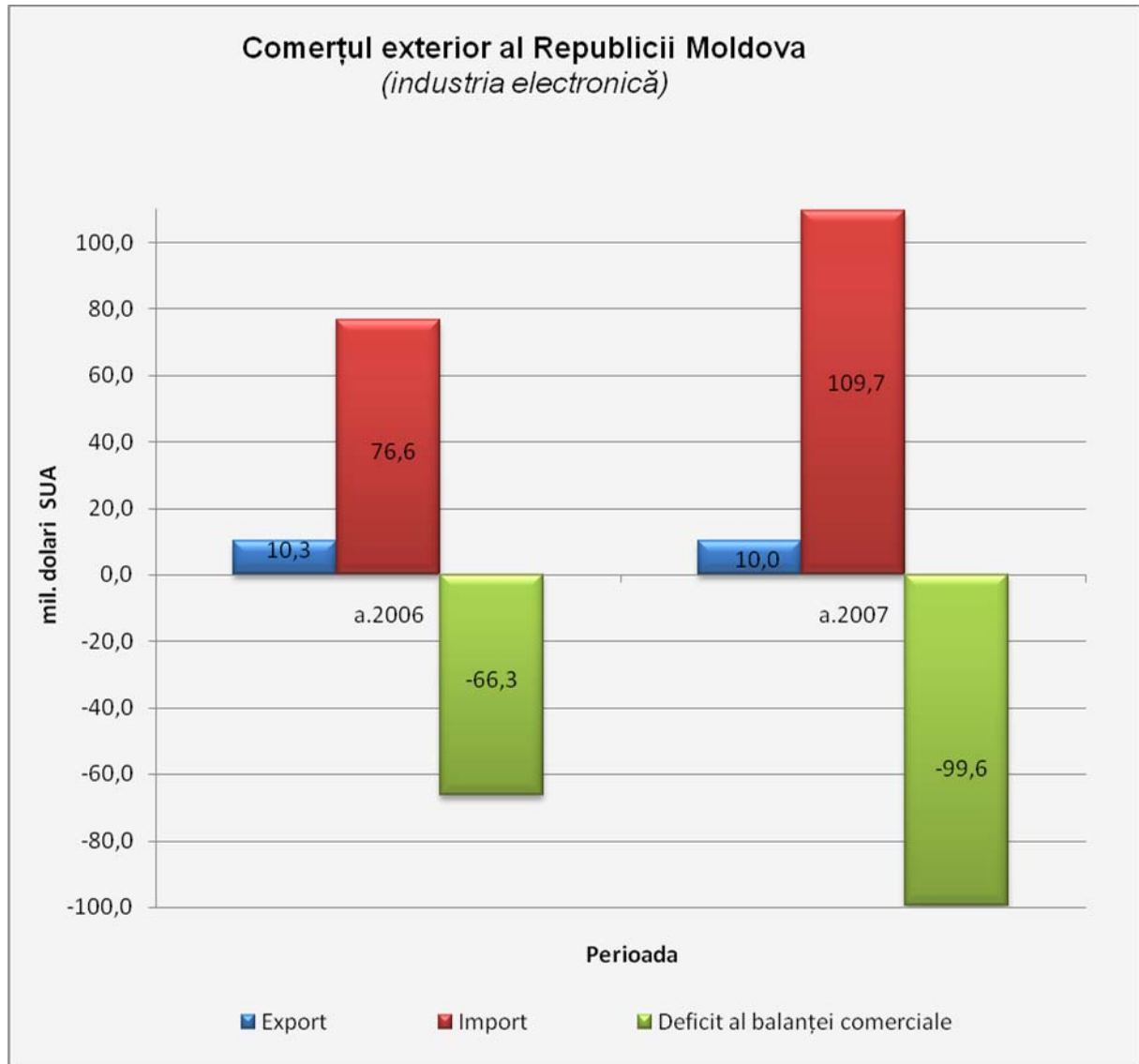
Anexa nr.3
la Programul de dezvoltare a industriei
electronice pînă în anul 2015

Anexa nr.4
la Programul de dezvoltare a industriei
electronice pînă în anul 2015

Anexa nr.5
la Programul de dezvoltare a industriei
electronice pînă în anul 2015

Anexa nr.6
la Programul de dezvoltare
a industriei electronice
pînă în anul 2015

Planul de acțiuni
privind realizarea Programului de dezvoltare
a industriei electronice pînă în anul 2015

Nr. d/o	Denumirea acțiunii	Responsabili	Termenul de realizare	Costul implementării, mii lei	
				din bugetul de stat	din alte surse
1	2	3	4	5	6
<i>I. Soluționarea unor aspecte generale</i>					
1.	Elaborarea bazei de date a întreprinderilor de producere și cercetare care activează în industria electronică	Ministerul Economiei și Comerțului	2009	-	-
2.	Analiza nomenclatorului de produse fabricate autohtone și de import, elaborarea planului de însușire a produselor competitive	Ministerul Economiei și Comerțului	2009	-	-
3.	Analiza capacităților de producție a întreprinderilor și depistarea punctelor slabe, elaborarea planurilor de re tehnologizare	Ministerul Economiei și Comerțului	2009	-	-
4.	Elaborarea mecanismului de informare reciprocă a agenților economici asupra posibilităților tehnice și tehnologice ale acestora pentru crearea premiselor de cooperare interramurală	Ministerul Economiei și Comerțului Camera de Comerț și Industrie	2009	-	-
5.	Elaborarea și implementarea sistemului informațional pentru promovarea industriei electronice și lansarea portalului www.electronica.md	Ministerul Economiei și Comerțului Organizația de Promovare a Exportului din Moldova Ministerul Dezvoltării Informaționale	2009	-	100,0 mii lei resurse ale agenților economici

1	2	3	4	5	6
6.	Perfecționarea cadrului normativ în vigoare în scopul sporirii atractivității investiționale și întreprinderea măsurilor pentru atragerea asistenței tehnice externe	Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	-	-
7.	Inițierea negocierilor, semnarea acordurilor de colaborare internațională în domeniul industriei electronice, precum și asigurarea realizării acordurilor bilaterale: de colaborare în domeniul industriei electronice; de cooperare tehnico-științifică și de producție	Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Permanent	-	-
8.	Acordarea asistenței din partea statului în vederea implementării sistemelor de management al calității, conform standardelor ISO seria 9000 și a sistemelor de management de mediu, conform standardelor ISO seria 14000, precum și a sistemelor de producere ecologică	Organismul de certificare Ministerul Economiei și Comerțului	2009-2010	-	2500,0 mii lei surse ale investitorilor
9.	Continuarea și finalizarea procesului de elaborare a reglementărilor tehnice în domeniul industriei electronice, armonizate cu legislația europeană	Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Dezvoltării Informaționale	2009-2010	300,0 mii lei anual (suma se coordonează anual de către instanța respectivă)	-
10.	Procurarea, traducerea și adoptarea standardelor europene armonizate în calitate de standarde naționale	Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	Neestimat	-
11.	Elaborarea mecanismului de finanțare a proiectelor investiționale	Ministerul Economiei și Comerțului Academia de Științe a Moldovei Ministerul Finanțelor	2009	-	-

1	2	3	4	5	6
II. Promovarea producției autohtone pe piețele internă și externă					
12.	Organizarea expozițiilor și altor manifestări promoționale, cu participarea agențiilor economice din industria electronică	Ministerul Economiei și Comerțului Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A. Organizația de Promovare a Exportului din Moldova Camera de Comerț și Industrie	Permanent	-	100,0 mii lei anual (resurse ale agențiilor economice)
13.	Finanțarea parțială (50%) a participării întreprinderilor din industria electronică la expoziții internaționale desfășurate în străinătate	Ministerul Economiei și Comerțului Organizația de Promovare a Exportului din Moldova Ministerul Finanțelor	Începînd cu anul 2009	700,0 mii lei (100,0 mii lei anual) din bugetul Programului de promovare a exportului și/sau Programului de dezvoltare a micului business	-
14.	Elaborarea și publicarea unor materiale analitice privind piețele de perspectivă pentru export și extinderea posibilităților de penetrare a acestora	Ministerul Economiei și Comerțului Organizația de Promovare a Exportului din Moldova Camera de Comerț și Industrie	Permanent	450,0 mii lei (65,0 mii lei anual) din bugetul Programului de promovare a exportului	-
III. Formarea potențialului de cadre calificate					
15.	Elaborarea planurilor de reciclare și formare continuă a cadrelor în scopul ridicării nivelului profesional al lucrătorilor, atragerii tinerilor specialiști	Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Începînd cu anul 2009	-	-

1	2	3	4	5	6
16.	Elaborarea și implementarea unui sistem eficient de formare continuă a specialiștilor și managerilor de diferite niveluri de la întreprinderi	Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	-	-
17.	Coordonarea planurilor și programelor de formare profesională a specialiștilor de diferite niveluri, conform necesităților și recomandărilor agenților economici	Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	-	-
18.	Reutilizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de formare a specialiștilor în domeniul electronic	Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Finanțelor Ministerul Economiei și Comerțului	Începând cu anul 2009	Neestimate	Neestimate
19.	Informarea populației prin intermediul mass-media despre schimbările în ramură și noile oportunități de muncă	Ministerul Economiei și Comerțului	Începând cu anul 2010	-	-
20.	Amplasarea Programului și a datelor actualizate pe paginile web ale misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare	Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Începând cu anul 2009	-	-
<i>IV. Susținerea și dezvoltarea procesului de inovare, transfer tehnologic și producere</i>					
21.	Perfecționarea bazei normative și legislative în domeniul activității inovatoare și transferului tehnologic, crearea condițiilor pentru dezvoltarea și implementarea elaborărilor inovatoare	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	-	-

1	2	3	4	5	6
22.	Elaborarea bazei legislative pentru crearea și dezvoltarea structurilor de susținere financiară a activității inovatoare (fondurilor de investiții de tip companii investiționale)	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Finanțelor	2009-2010	-	-
23.	Promovarea unei politici active în domeniul susținerii activității inovatoare inclusiv prin granturi internaționale	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	-	-
24.	Orientarea cercetărilor științifice spre necesitățile sectorului real și direcțiile de perspectivă ale industriei	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului	Permanent	-	-
25.	Susținerea procesului de consolidare și cooperare (crearea clusterilor, parcurilor industriale și științifico-tehnologice, centrelor inovatoare și de transfer tehnologic) între agenții economici și institutele de cercetare, pentru elaborarea, fabricarea și promovarea produselor electronice competitive	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Permanent	-	Conform proiectelor respective (resurse ale agenților economici și/sau investitorilor)
26.	Crearea și dezvoltarea infrastructurii pentru sfera de inovare, inclusiv crearea bazei informaționale referitoare la proiectele investiționale, a mecanismelor și surselor de finanțare	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului	Începînd cu anul 2009	-	-
<i>V. Elaborarea și implementarea proiectelor investiționale</i>					
27.	Elaborarea și lansarea în producție a aparatelor electronice și sistemelor de control, de automatizare, de siguranță și de asigurare a	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și	Începînd cu anul 2009	-	Conform proiectelor investiționale

1	2	3	4	5	6
	activității vitale în sfera locativ-comunală	Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului			
28.	Elaborarea și lansarea în producție a aparatelor electronice medicale (mobile și fixe), sistemelor de diagnosticare, profilaxie și tratament al populației, inclusiv cu acțiune de la distanță	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Începînd cu anul 2009	-	Conform proiectelor investiționale
29.	Elaborarea și lansarea în producție a aparatelor și mijloacelor electronice pentru complexul agroindustrial	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Începînd cu anul 2009	-	Conform proiectelor investiționale
30.	Elaborarea și lansarea în producție a aparatelor electronice de măsurare, control și diagnostic	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Începînd cu anul 2009		Conform proiectelor investiționale
31.	Implementarea sistemelor de proiectare a elementelor și sistemelor microelectronice (microprocesoare universale, procesoare de prelucrare a semnalelor, microcontroloare etc.)	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Începînd cu anul 2009	-	Conform proiectelor investiționale
32.	Elaborarea și lansarea în producție a componentelor microelectronice și componentelor bazate pe nanotehnologii, microsistemelor și produselor în baza acestora	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Educației și Tineretului Ministerul Economiei și Comerțului	Începînd cu anul 2009	-	Conform proiectelor investiționale